

Dec 2019

ÅRSANALYS 2019

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Förvaltningsberättelse	4
Händelser av väsentlig betydelse	4
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	4
Kommunfullmäktiges särskilda uppdrag till nämnden	12
Resultat och ekonomisk ställning	13
Personal	15
Miljö	18

Sammanfattning

Händelser av väsentlig betydelse

Några händelser av väsentlig betydelse inom kommunstyrelsens verksamhetsområde under 2019 som särskilt kan lyftas fram är:

- Arbete med ordning och reda, organisationsutveckling inom kommunkontoret samt ökad digitalisering har präglat kommunkontorets arbete under året.
- Lunds kommuns helägda bolag organiserades i en koncernstruktur under ett nybildat moderbolag, Lunds Rådhus AB, från och med den 31 december 2019
- Ett destinationsbolag, Visit Lund AB har bildats.
- Större utredningar har påbörjats, såsom Program Stambanan (gemensamt program tillsammans med tekniska förvaltningen och stadsbyggnadskontoret) och utredning järnväg i tunnel genom Lund.
- Nytt samverkansavtal har tecknats med Lunds universitet.
- Arbetsgivarpolicyn har beslutats med fem målområden: Kompetensförsörjning, attraktiva anställningsvillkor, arbetsmiljö och hälsa, lika rättigheter och möjligheter samt delaktighet och inflytande.
- Trygghets- och säkerhetsarbetet har förstärkts och utvecklats med ett trygghets- och säkerhetsprogram, ordningsvakter och projekt DNA-märkning.

Ekonomisk ställning

Kommunstyrelsen visar en positiv budgetavvikelse på 4,6 miljoner kronor. Den positiva budgetavvikelsen beror främst på att medel för speciella satsningar och utredningar inte har kunnat användas fullt ut. Även den politiska verksamheten visar ett överskott, både vad gäller arvoden och utredningar. Kommunstyrelsens ordinarie verksamhet uppvisar ett underskott om 2,5 mnkr främst beroende på att täckning för kommungemensamma kostnader för system mm inte erhålls.

Personal

Den totala sjukfrånvaron ligger på en oförändrad nivå, 4%, i förhållande till förra året. Det bedöms vara en relativt låg sjukfrånvaro.

Målstyrning

Kommunstyrelsen har fyra utvecklingsmål kopplade till fullmäktiges fokusområden. Av dessa uppnås samtliga delvis. Kommunkontoret har därutöver genomfört en stor mängd aktiviteter under året som i övrigt bidrar till fokusområdena.

Miljö

Arbetet har fortgått enligt plan i LundaEko som är Lunds program för ekologisk hållbarhet. Ett flertal av programmets delmål uppfylls, medan vissa bedöms som osäkra och det är flera som kommunstyrelsen inte har full rådighet över. Extern revisor har godkänt kommunkontorets arbete med miljöledningssystemet.

Förvaltningsberättelse

Händelser av väsentlig betydelse

Kommunkontorets arbete är omfattande och brett, några av de mest väsentliga händelserna under 2019 är följande:

- Lunds kommuns helägda bolag organiserades i en koncernstruktur under ett nybildat moderbolag, Lunds Rådhus AB, från och med den 31 december 2019.
- Kommunfullmäktige har fattat beslut om att bilda destinationsbolaget Visit Lund AB. Två verksamheter på kommunkontoret, Lund Convention Bureau och Lund Tourist Center kommer under 2020 att gå över i destinationsbolaget.
- Nytt samverkansavtal har tecknats med Lunds universitet. Aktiviteterna i kommunens handlingsplan för studentsamverkan har genomförts tillsammans med berörda förvaltningar.
- Arbete med projektet Fokus Södra Sandby har inletts.
- Program för styrning har utarbetats, som ska ge en tydlighet i ansvarsfördelning gällande Lunds kommuns styrdokument.
- Större utredningar har påbörjats, såsom Program Stambanan (gemensamt program tillsammans med tekniska förvaltningen och stadsbyggnadskontoret) och utredning järnväg i tunnel genom Lund.
- Ledningsprocess 2.0 har sjuösatts. Den befintliga EVP-processen har utvecklats till att på ett bättre sätt främja samordning inom kommunen och på ett bättre sätt möta förändrade förväntningar och krav.
- Ordningstvakter har införts i vissa områden i centrala Lund.
- Översyn har genomförts av organisation och arbetssätt inom inköps- och upphandlingsområdet.
- En kommungemensam processautomationsplattform, RPA (Robotic Process Automation) har upphandlats. Över 180 processer som skulle kunna automatiseras identifierades och 15 av dessa analyserades och automatiserades. Detta arbete leder till att kommunen totalt kommer att spara in tusentals arbetstimmar per år.
- Arbetsgivarpolicyen har beslutats med fem målområden: Kompetensförsörjning, attraktiva anställningsvillkor, arbetsmiljö och hälsa, lika rättigheter och möjligheter samt delaktighet och inflytande.
- Avtalssamverkan kring e-arkiv som Lund har med 15 andra kommuner trädde i kraft.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Lunds vision och förhållningssätt

Lund skapar framtiden – med kunskap, innovation och öppenhet

I Lund har kunskap förändrat världen i mer än 1000 år. Nyttänkande och problemlösande ligger i vår natur. Vi hämtar kraft i historien för att tillsammans med andra skapa framtiden.

Lund är en plats där du kan vara dig själv, där du vill bo, utvecklas och bidra till

framtiden. Här finns en unik kunskapskultur där olikheter berikar. Vi vågar tänka stort och visa handlingskraft. Genom öppenhet och tillit till varandra låter vi idéerna växa till hållbara lösningar på dagens och morgondagens utmaningar.

Tillsammans kan vi mötas, skratta och lösa världsproblem. Genom att visa vägen och inspirera andra visar vi att Lund är ett levande och ledande kunskapscentrum som gör skillnad. Då, nu och i framtiden. Här och i världen.

Förhållningssätt:

Lyssna

Vi lyssnar och tar till oss kunskap som finns i Lund och i världen utanför. Öppenheten gör att vi får nya perspektiv, odlar innovationer, idéer och en stark demokrati.

Lära

Vi lär genom att lyssna, men också genom att vara nyfikna och skapa. Vårt lärande driver utvecklingen och i en värld som är i ständig förändring bjuder vi in, testar nya tankar och lösningar och följer goda exempel.

Leda

Vi leder och vi visar mod och handlingskraft; vi genomför förändringar och tar initiativ. Vi verkar tillsammans med andra och drar nytta av varandras kompetenser, erfarenheter och våra olika uppdrag och roller. Tillsammans åstadkommer vi mer.

Målstyrning

Intern kontroll

Lund utgår från COSO-modellen i arbetet med intern kontroll, det mest använda internationella verktyget för detta verksamhetsområde. Kommunstyrelsens sammanvägda interna kontrollarbete utifrån de fem COSO-komponenterna bedöms på helheten fungera väl.

Kontrollmiljön fungerar tillfredsställande och resultatet av granskningen är transparent och uppriktigt. Fortsatt utveckling av kontrollmiljön kommer att göras under 2020, både vad gäller information om vikten av intern kontroll för att identifiera eventuella avvikelser innan de blir stora problem samt även för att säkerställa att riskområden hanteras korrekt. I detta syfte kommer en handbok för intern kontroll tas fram och information kring intern kontroll kommer att ingå i utbildning för nya chefer.

Riskbedömningen är god, det finns både ett intresse och en förståelse för såväl ledning som medarbetare om vikten av att identifiera risker och potentiella avvikelser inom de egna verksamhetsområdena. Riskbedömningen kommer att utvecklas ytterligare framöver med förbättrad riskanalys på kommunkontoret, både i enheterna och avdelningarna samt i kommunkontorets ledningsgrupp. Genom att alla enheter/avdelningar är aktiva i framtagandet av risker ges en god riskbedömning, då det är de som kan sin respektive verksamhet bäst. Samtliga betydande risker kommer att läggas till i riskbanken och de med högst riskvärde väljs ut för vidare hantering.

Kontrollaktiviteterna är genomarbetade och relevanta. De är baserade på riskbedömningen som gjorts under året. Det har dock visat sig att de kommungemensamma kontrollaktiviteterna varit svåra att granska. Därför har extra insatser genomförts under året för att specificera och förtydliga dem i form av tydliga

instruktioner och anvisningar. Framöver kommer det att säkerställas tydligare att frågeställningar och föreslagna metoder är lämpliga för granskning av kontrollaktiviteterna. De kommungemensamma kontrollaktiviteterna kommer även fortsättningsvis att lyftas via kommunkontorets ledningsgrupp samt kommunens ledningsgrupp för prioritering och värdering innan de beslutas av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens nämndspecifika kontrollaktiviteter kommer också fortsättningsvis att lyftas i kommunkontorets ledningsgrupp innan beslut i kommunstyrelsen.

Information och kommunikation har även det fungerat väl. Informationsinsatser samt workshoppar om riskanalyser har under året genomförts med majoriteten av kommunkontorets avdelningar och enheter. Under 2020 kommer en kort men koncis handbok för hur vi arbetar med intern kontroll i Lunds kommun att tas fram. Syftet är att öka förståelsen hos samtliga chefer i kommunen, men även berörda medarbetare, om vikten av intern kontroll samt att i viss mån fungera som ett metodstöd. Därutöver kommer information om intern kontroll att läggas till i chefsutbildning för nya chefer.

Likaså **uppföljning och utvärdering** fortlöper tillfredsställande. De kontrollaktiviteter som tidigare haft avvikelser eller annars förbättringsåtgärder följs upp och de åtgärder som vidtagits återrapporteras i granskningsrapporten för intern kontroll. Det som fortsatt kan förbättras är mer strukturerade avstämningar av hur förbättringsåtgärder fortlöper för att säkerställa att de åtgärdas så snabbt som möjligt och inte har statusen pågående eller ej påbörjad onödigt länge.

Fokusområden

Smartare Lund

Nämndens utvecklingsmål	Indikatorer	Mål 2019	Utfall 2019	Utfall 2018
Smartare organisation: Skapa en smartare organisation genom digital transformation för att bättre utnyttja kommunens resurser och få nöjda och engagerade medborgare Klarar delvis målet	Jag rekommenderar gärna andra att börja arbeta på vår arbetsplats	78 %	67 %	76 %

Kommunstyrelsen har ett utvecklingsmål kopplat till fokusområdet Smartare Lund. Utvecklingsmålet Smartare organisation mäts med indikatorn *Jag rekommenderar gärna andra att börja arbeta på vår arbetsplats*, vilket är en av frågorna som ingår i kommunkontorets egna medarbetarenkät. Mätningen genomfördes under 2019 tre gånger. Resultatet som helhet för året uppgår till medelvärdet 67 procent, vilket är något under målvärdet på 78 procent. Det är framför allt mätningen som genomfördes i december som sänker resultatet. Där blev utfallet 58 procent, medan motsvarande resultat från mätningen i juli var 76 procent. En trolig anledning till att resultatet sjunkit från juli till december är oro i samband med organisationsutvecklingen på kommunkontoret. Mätningen som genomfördes i mars kan inte räknas in i medelvärdet, då svarsalternativen var annorlunda.

Beaktat svårigheterna att få ett rättvist medelvärde, då svarsalternativen ändrats under året och då mätningen från mars är tvetydig medan mätningen från juli är nära målvärdet, bedöms målet delvis klaras.

Annat som genomförts under året och som bidrar till fokusområdet är:

- En workshopserie har inletts med vård- och omsorgsförvaltningen, Medicon Village, SmiLe, Ideon Innovation, Innovation Skåne och bolag inom respektive aktörs verksamhet. Syftet är att matcha kommunens utmaningar med innovationsaktörernas lösningar i form av ny teknik, nya produkter och tjänster som ger nya möjligheter att utveckla vården och omsorgen i Lunds kommun. Den första workshopen fokuserade på Framtidens äldreomsorg och LSS-verksamhet.
- En samarbetsmodell för att på ett effektivt sätt driva den digitala transformationen kommunövergripande infördes. Som en del av detta skapades digitala färdplaner för kommunens alla förvaltningar.
- Skapandet av en digital väg in för medborgarna, ett viktigt första steg i att digitalisera och senare även automatisera kommunens processer. 2019 hade kommunkontoret ett särskilt fokus på e-tjänster och 117 pappersblanketter har under året ersatts av e-tjänster.
- Förändrade arbetssätt har påbörjats genom att arbeta med metoder såsom "design thinking". Utgångspunkten är alltid slutanvändaren, arbetet är agilt och sker i snabba iterationer och en viktig komponent är att jobba med prototyper för att tidigt kunna utvärdera en ny lösning. Under 2019 utbildades 60 chefer i metodiken och över 100 medarbetare involverades i olika projekt där metodiken användes.
- IT-kostnadsgenomlysning har genomförts för att kartlägga kommunens totala IT-kostnader och ett antal områden med potential för effektivisering har identifierats.
- En kommunövergripande projektmodell (Projektstegen) har fastställts och tillgängliggjorts, tillsammans med riktlinjer för tillämpning i Lund. Även ett projektforum, ett kommunövergripande forum för projektledare, har etablerats i syfte att främja erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling.
- Gemensamma styrprinciper för kommunens processer har utarbetats och en gemensam processmodell lanserats. Kopplat till detta har ett kommungemensamt processverktyg (2c8) byggts upp och implementerats.
- En Handbok för styrning och ledning - Så gör vi i Lund - har tagits fram som bland annat praktiskt redogör för Lunds kommuns styrmodell.
- En genomlysning av HR-funktionen i hela Lunds kommun har initierats under hösten med syfte att säkerställa att organisationen har en robust, kvalitetssäker HR-organisation som säkerställer ett likvärdigt HR-stöd för hela den kommunala verksamheten.
- Förväntansdokument för chefer tagits fram.
- Rekryteringsprocessen har förbättrats och ett nytt rekryteringsverktyg har upphandlats och implementerats.
- Två större hackathon med temaökad anställningsbarhet för nyanlända med fokus på bristyrken inom kommunen har genomförts för att bredda rekryteringen i Lunds kommun.

Höjd kvalitet och gott bemötande

Nämndens utvecklingsmål	Indikatorer	Mål 2019	Utfall 2019	Utfall 2018
Service: Boende och företagare i Lunds kommun ska uppleva att de får en bra service och en hög tillgänglighet i kontakten med kommunens verksamheter Klarar delvis målet	Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng	80	57	
	Andel som upplever ett mycket gott bemötande vid telefonkontakt med kommunen	100 %	83 %	84 %
	Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, (%)	80	44	69
Bättre näringslivsförutsättningar: Lund ska vara en attraktiv kommun att etablera och driva företag i Klarar delvis målet	Antal nystartade företag, Nyföretagarbarometern		*	768
	Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI	75	73	73
	Antal nya arbetstillfällen	1 000	589	

* Utfall 2019 för indikatorn Antal nystartade företag är tillgängligt först i april 2020.

Kommunstyrelsen har två utvecklingsmål kopplade till fokusområdet Höjd kvalitet och gott bemötande.

Service

Det första utvecklingsmålet angående service mäts genom tre indikatorer. Den första avser bedömning av delaktighetsindex på en skala 0-100. Det är ett samlingsmått på hur stort inflytande medborgarna kan ha i kommunens verksamheter och bygger på utvärdering genom ett formulär från mätningen Kommunens kvalitet i korthet (KKIK) utifrån 25 frågor. Här får Lund ett resultat på 57, och målet om delaktighetsindex 80 uppnås därmed inte. Jämfört både med andra kommuner placerar sig Lund ungefär i mitten. Lunds kommun erbjuder möjlighet till delaktighet genom kommunens webbplats, som samlat beskriver möjligheterna till delaktighet. Webbplatsen, som är tillgänglighetsanpassad, har kontaktuppgifter till förtroendevalda, erbjuder möjlighet att följa kommunfullmäktiges möten via webb-tv och det finns möjlighet att lämna synpunkter och förslag.

Lunds kommun har också genomfört medborgardialoger, där resultaten av genomförda dialoger presenteras på webbplatsen. Lund använder medborgardialog också för att konsultera medborgarna om olika frågor samt för att få in förslag både om generella och specifika frågor. De faktorer som tar ner delaktighetsindex är bland annat att det på webbplatsen saknas information om hur medborgarna kan möta förtroendevalda i dialog. Det är heller inte möjligt för medborgare att ställa frågor till förtroendevalda vid kommunfullmäktigesammanträden, via webbplatsen eller via Lunds kommun sociala medier. På webbplatsen publiceras inte inkomna synpunkter med svar och det anges inte heller hur medborgarna kan möta de förtroendevalda i dialog.

De andra två indikatorerna som mäter utvecklingsmålet om service utgår från resultat i en servicemätning som är en del av Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK).

2018 förbättrades Lunds kommuns resultat i servicemätningen avsevärt och 2019 placerar kommunen sig totalt på plats 17 av 126 deltagande kommuner. Trots det är bedömningen av utvecklingsmålet som helhet att det inte uppfylls på grund av att Lund har väldigt ambitiösa mål.

Lunds resultat för indikatorn *Andelen i procent som upplever ett mycket gott bemötande vid telefonkontakt med kommunen* är 83 procent, vilket är ungefär samma resultat som

2018 (84 procent) och en klar förbättring sedan 2017 då utfallet var 54 procent. Lunds resultat är högre än snittet bland deltagande kommuner, där resultatet för 2019 är 74 procent. Inberäknas även andelen som upplever ett gott bemötande blir Lunds resultat för 2019 hela 99 procent. Den sista procenten upplevde ett medelgott bemötande.

Indikatorn som visar *Andel som tar kontakt med kommunen och får svar på en enkel fråga* redovisar hur många i procent som fick svar på frågan inom 60 sekunder, vilket 2019 uppgår till 44 procent. Det är en minskning jämfört med föregående år, men avsevärt högre än 2017. Anledningen till att andelen som får svar på frågan inom 60 sekunder minskat jämfört med tidigare år är att Medborgarcenter hanterar fler och mer komplexa ärenden idag är tidigare, vilka tenderar att ta längre tid. Det visas tydligt då 64 procent får svar på frågan inom 120 sekunder och hela 95 procent får svar oavsett väntetid, vilket är en påtaglig förbättring jämfört med tidigare år och kan anses vara ett mycket bra resultat.

Bedömningen av utvecklingsmålet som helhet är därför att det delvis uppfylls.

Övrigt som har genomförts under året och som bidrar till fokusområdet är bland annat:

- Nulägesanalyser har genomförts för Lunds kommuns webbplatser, e-tjänster och sociala mediekkanaler i syfte att fortsatt förbättra service, tillgänglighet och bemötande.
- Ett kommungemensamt servicelöfte, som ska genomsyra kontakterna med Lunds kommun, är på plats.
- Strategier för kommunens kommunikation i digitala kanaler har tagits fram och beslut och handlingsplaner för den fortsatta utvecklingen kommer tas fram våren 2020.
- En genomlysning har gjorts av medborgarcenters verksamhet och samtal pågår med flera förvaltningar om hur samarbetet kan fördjupas så att förvaltningarna kan avlastas från frågor som har en viss frekvens och är av enklare karaktär. Syftet är att öka tillgängligheten för medborgarna.
- Även en genomlysning av kommunikationen kring politiska beslut har gjorts och en rutin för referat av politiska beslut har tagits fram som nu ett flertal förvaltningar har anslutit sig till.
- En nulägesanalys av kommunikationsorganisationen har genomförts och under 2020 ska arbetet med att säkerställa en effektiv kommunikationsorganisation med tydliga uppdrag och service/leverans fortsätta.
- Uppföljningen av ärendehantering i medborgarcenter har utvecklats och kommer fortsatt vidareutvecklas framöver.
- En stor uppgradering av kommunens intranät har gjorts. Arbetet är ett delmoment i att utveckla den interna informationen och utveckla den digitala arbetsplatsen.
- Chefsutbildning med verktyg för att stötta kommunens chefer i förändringskommunikation och ledningskommunikation har etablerats.

Bättre näringslivsförutsättningar

Även utvecklingsmålet avseende näringslivsförutsättningar mäts med tre indikatorer. Den första avser *antal nystartade företag enligt Företagsbarometern* och där presenteras resultatet inte förrän i april 2020. Under 2018 minskade nyföretagandet i Sverige med - 6,6 procent. I Lund stannade minskningen på - 3,3 procent. Trenden med minskat

nyföretagande i Sverige verkar ha hållt i sig även under 2019.

Den andra indikatorn rör *företagsklimat enligt Öppna Jämförelser i servicemätningen Insikt* och mäts med nöjd-kund-index (NKI) på en skala 0-100. Enligt graderingsskalan i mätningen är värden över 80 mycket högt, värden mellan 70 och 80 högt, medan värden under 61 bedöms vara lågt/underkänt. Lund har precis som för 2018 utfallet 73 och når därmed nästan målvärdet på 75, ett resultat som enligt graderingsskalan kan bedömas vara bra. Det är dessutom högre än utfallet för gruppen storstäder/storstadsnära kommuner som för 2019 uppgår till 71.

Den tredje indikatorn är *antal nya arbetstillfällen* - både privata och offentliga. Siffrorna hämtas från SCB NÄRA och kan ej jämföras med RAMS, registerbaserad arbetsmarknadsstatistik, som presenteras med eftersläpning. Enligt SCB NÄRA har antalet arbetstillfällen ökat i Lund med 589 varav 494 är privata arbetstillfällen. Det är lägre än målsättningen 1000 nya arbetstillfällen. En orsak till att antalet offentliga arbetstillfällen endast ökat marginellt kan bero på nedläggning av arbetsförmedlingens kontor i Lund samt följd effekter av detta. En djupare analys och jämförelse kan göras först när arbetsmarknadsstatistiken blir tillgänglig.

Sammantaget är bedömningen att målet delvis uppfylls, då NKI-värdet för företagsklimatet ligger väldigt nära målvärdet och då siffrorna för antalet nystartade företag inte presenteras förrän i april 2020.

Övrigt som har genomförts under året som bidrar till fokusområdet är bland annat:

- Kommunens arbete med företagsklimatet har genomförts i enlighet med handlingsplanen för år 2018-2020 med fokus på fem utvecklingsområden. Under år 2019 var särskilt fokus på att etablera Lunds kommuns företagslots och genomföra interna förvaltningsöverskridande workshops, för att arbeta med att förena myndighetsutövning med service och rådgivning utifrån ett företags och kommunperspektiv.
- Lunds samarbete med Svenska Rymdstyrelsen (SNSA) och den europeiska motsvarigheten ESA har fördjupats, i syfte att vidare definiera och projektifiera möjligheter där rymdteknologi och rymdvetenskap kan bidra i byggandet av det smarta och hållbara samhället. Målet är att etablera ett kunskapscentrum i Lund – en Space HUB – där initiativ kring användande av rymdteknik i civilsamhället ska kunna realiseras och där medverkande aktörer från näringsliv och akademi ska kunna bistå med egna innovationer och tekniklösningar till rymdindustrin.
- *Future by Lund*, innovationsplattformen i Lunds kommun, har fått fortsatt stöd från Vinnova. Det innebär att plattformen kommer att fortsätta att arbeta med smarta och hållbara innovationer fram till årsskiftet 2021/22. Under året har arbetet varit inriktat på att arbeta i mellanrummet mellan universitet, kommun och företag för att öka samarbetet kring smarta och hållbara innovationer.
- Inom *International Citizen Hub* har fyra kick-start jobsökarprogram för medföljande genomförts med sammanlagt 107 deltagare. Av dessa har 60 procent fått anställning direkt. Att medföljande får arbete är en viktig faktor för att kunna behålla internationellt rekryterad kompetens.

Ett starkare samhällsengagemang

Nämndens utvecklingsmål	Indikatorer	Mål 2019	Utfall 2019	Utfall 2018
Trygg och säker kommun: Lunds kommun ska vara en trygg och säker plats att leva och bo i Klarar delvis målet	Polisens årliga trygghetsmätning	1,45	1,56	
	SCB medborgarundersökning	65	*	65

* SCB medborgarundersökning genomförs vartannat år, utfall för 2019 finns ej att tillgå.

Kommunstyrelsen har ett utvecklingsmål kopplat till fokusområdet Ett starkare samhällsengagemang. Utvecklingsmålet Trygg och säker kommun följs upp med två indikatorer. Den första avser Polisens årliga trygghetsmätning, där målet är värdet 1,45. För indikatorn gäller att ett så lågt värde som möjligt är önskvärt. För att få en indikation om Lundabornas upplevda trygghet och utsatthet för brott görs varje år denna trygghetsmätning. Utfallet i årets trygghetsmätning är värdet 1,56 och mätningen visar att Lundaborna generellt känner sig trygga, särskilt i jämförelse med kommuner i liknande storlek och även jämfört med regionen i stort. Utsattheten för fysiskt våld är låg och risken för att utsättas för något brott är också låg, vilket är positivt. Polisens trygghetsmätning genomförs i hela Sverige, och 2019 års siffror visar på en generell försämring i indexvärde hos en majoritet av Sveriges kommuner. Att kommunen hamnar under målvärdet avseende trygghetsmätningen är med andra ord visserligen otillfredsställande, men inte förvånande sett till den övergripande samhällsutvecklingen. Kommunens arbete med trygghetshöjande och brottsförebyggande åtgärder kommer därför att fortsätta med samma styrka under år 2020, för att skapa ett tryggare och säkrare Lund för alla.

Den andra indikatorn kopplad till utvecklingsmålet rör resultat i SCB:s medborgarundersökning, en mätning som bara genomförs vartannat år. Undersökningen har inte genomförts under 2019, varför utfall saknas för året.

Sammantaget bedöms målet delvis uppnås, med beaktande av de åtgärder som enligt nedan har genomförts under året och då utfall för en av indikatorerna saknas men som uppnåddes under senaste mätningen (2018).

Kommunkontoret har vidtagit ett stort antal åtgärder som i övrigt bidrar till fokusområdet:

- Program för trygghet och säkerhet med tillhörande plan har tagits fram som fastställer prioriterade områden för arbetet med beredskap, trygghet och säkerhet.
- Förslag till program för social hållbarhet med tillhörande plan har tagits fram i samverkan med en förvaltningsövergripande kommitté och skickats på remiss till nämnder, styrelser, kommunala råd, FINSAM, idéburen sektor med flera.
- Plan mot alkohol, narkotika, dopning och tobak i Lunds kommun antogs av kommunfullmäktige i oktober.
- En kartläggning, behovsanalys och en plan för fortsatt arbete mot segregation slutfördes och redovisades till Delegationen mot segregation.
- Ny samverkansöverenskommelse med Polisen för 2019-2022 har tecknats, som har fem prioriterade områden: 1. Trygghetsskapande åtgärder 2. Satsningar på ungdomar 3. Brott mot äldre 4. Brott i nära relationer 5. Alkohol och andra droger.
- Utredning om kameraövervakning på Klostergårdens centrum har genomförts. Kommunen, polisen och privata fastighetsägare har sedan hösten 2018 arbetat

systematiskt med exempelvis ökad närvaro, trygghetsvandringar, kameraövervakning på Klostergårdsskolan och ökade öppetider på fritidsgård. Detta har lett till att brottsligheten har minskat avsevärt. Polisens bedömning är därför att det inte behövs någon kameraövervakning i nuläget på Klostergårdens centrum.

- Informationsinsats MärkDNA har genomförts i Veberöd, Dalby och Stångby. Trygghetsdialogerna har genomförts på medborgarcenter i Dalby samt Veberöd. Det planeras att göras en liknande insats till våren i Torna Hällestad.
- En övergripande Risk- och sårbarhetsanalys för mandatperioden 2019-2022 har utförts, i enlighet med lagen om extraordinära händelser (2006:544)
- Ordningstvakter i området kring Lund C är på plats.
- Krisledningsövningar har verkställts. Kommunen har deltagit i både Länsstyrelsens regionala civila försvarsövning Flinta samt sjukvårdsövningen Militärregion Syd, i samverkan med militären, flera sjukvårdsregioner, Länsstyrelserna och några kommuner. Vidare har krisledningsövning genomförts med serviceförvaltningens ledning och en mindre workshop i krisledningsnämnden.
- Kommunikatör i beredskap har etablerats och arbetet med att utveckla kriskommunikationsarbetet har tagit ett stort steg framåt.

Ett grönt föredöme

Kommunstyrelsen har inte något utvecklingsmål kopplat till fokusområdet Ett grönt föredöme, utan genomför insatser inom basuppdraget genom samordningen av kommunens program för ekologisk hållbar utveckling - LundaEko. LundaEko är det övergripande programmet för att bidra till fokusområdet att Lund ska utgöra ett grönt föredöme. Detta beskrivs i avsnittet Miljö nedan.

Något som kan nämnas här är att Lund har tilldelats flera utmärkelser för sitt miljöarbete under året. Lund fick SHIFT-priset för fjärde året i rad för arbetet med Hållbara transporter. Lund blev vinnare i Ekomatsligan, den kommun som har störst andel ekologiska livsmedel och svenska ekologiska inköp. Avslutningsvis blev det en andraplats i Aktuell hållbarhets kommunranking - Miljöbästa kommun.

Kommunfullmäktiges särskilda uppdrag till nämnden

Särskilda uppdrag	Status	Kommentar
Kartlägga hedersrelaterat våld	Pågående	Arbete pågår. Kartläggningen kommer både innehålla en kvalitativ del som baseras på intervjuer och samtal med professionella samt en kvantitativ del baserad på enkätfrågor till elever i årskurs 8 samt år 2 i gymnasieskolan. Resultatet kommer att redovisas våren 2020.
Översyn av parkeringsorganisationen för att möjliggöra infartsparkering vid kollektivtrafikknutpunkt	Ej påbörjad	Uppdraget påbörjas 2020 enligt beslut i EVP 2020-2022
En samlad parkeringsorganisation hos LKPAB	Pågående	Ett förslag till samlad parkeringsorganisation är framtagen tillsammans med tekniska nämnden och

Särskilda uppdrag	Status	Kommentar
		LKPAB och ska beslutas i kommunstyrelsen i mars.

Resultat och ekonomisk ställning

Resultat

Resultaträkning (431)

(Mnkr)	Budget 2019	Utfall 2019	Utfall 2018
Intäkter	196,2	208,5	191,6
Kostnader	-442,6	-450	-415,7
Avskrivningar	-6,5	-6,7	-4,1
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-252,9	-248,2	-228,2
Finansiella kostnader	-0,8	-0,9	-1,1
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	-253,7	-249,1	-229,4
Kommunbidrag	253,7	253,7	209,5
RESULTAT	0	4,6	-19,8

Analys av resultatet

Kommunstyrelsen visar ett positivt resultat om 4,6 miljoner kronor för hela verksamheten.

Anslagsfinansierad verksamhet

Kommunstyrelsens politiska verksamhet visar ett överskott på 3,8 miljoner kronor, detta beror till största del på att utredningsmedel inte använts i den utsträckning som planerats samt att arvodeskostnaderna varit lägre än budgeterat.

Kommunstyrelsens övriga verksamhet visar ett negativt resultat om 1,4 miljoner kronor. Det finns dock stora avvikelser, både positiva och negativa, inom verksamheten. Av tilldelade medel för kommunövergripande utredningar och särskild satsningar på totalt 10,8 miljoner har endast 4,7 miljoner förbrukats (Tunnelutredning, fritt sök till gymnasieskolan, ägarstruktur vid koncernbildning, evenemangsstöd, medel för att minska sjukfrånvaron, åtgärder samt framtida användning av stadshuset) vilket bidrar till ett stort överskott. Det finns också ett överskott på 3,2 miljoner på transfereringar då vissa utbetalningar inte skett enligt plan. Underskottet till följd av införandet av nytt HR-system slutade på ca 10 mnkr, underskott på övriga kommunövergripande verksamhetsystem och kommungemensam service uppgick till 6 mnkr. För att kunna hantera de underskott som uppstått inom kommungemensam service enligt ovan har satsningar på utveckling och uppdatering inom kommunstyrelsens ansvarområden inte genomförts som planerat.

Resultatenheter (IT, upphandling, företagshälsovård)

Upphandlingsverksamheten visar ett överskott på 1,9 miljoner kronor. Detta beror till största del på högre bonusutbetalningar på våra avtal än budgeterat.

Företagshälsovården visar ett överskott med 0,6 miljoner kronor främst beroende på

lägre kostnader för personal än budgeterat. IT-avdelningen visar ett resultat i enlighet med budget.

Resultat jämfört med föregående år

Jämförelse med resultatet för 2018 är missvisande då det har skett en omstrukturering i organisationen på kommunstyrelsens förvaltning. I utfallet ligger den politiska verksamheten med, men den ligger inte med i kommunbidraget. Utfallet för 2018 för de delar som tidigare fanns inom kommunkontoret låg på 6 mnkr. Underskottet för 2018 uppstod till följd av att kommunstyrelsen inte fått täckning för kostnader för kommungemensam service.

Investeringar

Analys av investeringar

	Utfall	Budget	Avvikelse
KS interna investeringar	-1,9	-5,1	3,2
Inventarier skolor/förskolor	0	-9,7	9,7
Byggnationer KS	-307,4	-514,2	206,8
Totalt	-309,3	-529	219,7

Utfallet för kommunstyrelsens interna investeringar ligger på 1,9 miljoner kronor vilket är 3,2 miljoner kronor mindre än budget, detta beror på att kommunstyrelsen inte investerat något i IT utrustning under året. Utfallet för inventarier ligger på 0 då förvaltningarna finansierar inventarier inom egen ram.

Utfallet för kommunstyrelsens investeringar i byggnader hamnar på 307,4 miljoner kronor, vilket är 206,8 miljoner kronor lägre än budget. Redan vid ingången av 2019 var den förväntade prognosen 110 miljoner kronor lägre än budget, detta på grund av att budgeten beslutas långt innan alla faktorer kring byggnationerna är på plats. Avvaktan på politiska beslut, svårigheter att erhålla anbud på grund av rådande högkonjunktur under större delen av året och förändringar i beställningar är de främsta orsakerna till att utfallet för byggnationer hamnade så lågt.

De största avvikelserna mot budget avseende byggnationer under 2019

- Ridhus Ladugårdsmarken - Försenat 17,8 mnkr
- Idala skola och idrottshall - Försenat 15,8 mnkr
- Guldåkerns förskola - Försenat 13,6 mnkr
- Parkskolan - Avvaktat beslut 13,0 mnkr
- Stadshallen ombyggnad - Beslut senare än beräknat 10,5 mnkr
- Lerbäck Idrottshall - Lägre kostnad än beräknat 5,9 mnkr
- Polhem Matsal - Försenad 5,3 mnkr
- Dalby Södra (Påskagänget) - Avvaktat beslut 5,0 mnkr
- Sagoeken (Delfinskolan) - Lägre kostnad än beräknat 4,5 mnkr
- Folkparken - Försenad 3,6 mnkr

Personal

Antal anställda

Antal anställda

	31 dec 2019	31 dec 2018	31 dec 2017	31 dec 2016
Anställda kvinnor totalt	217	204	185	174
Anställda män totalt	100	102	87	82
Antal anställda totalt	317	306	272	256

Antal anställda på kommunkontoret har ökat från 306 i december 2018 till 317 motsvarande period 2019. Löneenheten ökade under 2019 antal medarbetare anställda med allmän visstidsanställning för att möta den höga arbetsbelastning som införande av det nya HR-systemet medförde. Dessa visstidsanställningar syns även i statistiken för december månad 2019, men har avslutats per den siste december 2019. Arbetet med en samordnad e-arkivering startades upp under 2019 och har medfört ett antal nya rekryteringar. Dessa finansieras gemensamt av deltagande kommuner enligt samarbetsavtalet för e-arkiv (16 deltagande kommuner där Lund är värdkommun). Även arbetet inom IT och digitalisering har medfört ett ökat antal anställda inom IT-avdelningen. För övrigt är nya rekryteringar under året ersättningsrekryteringar.

Personalomsättning

Personalomsättning

2019	2018	2017
10%	10%	11%

Personalomsättning utvalda yrkesgrupper

Yrkesgrupper	2019	2018	2017

Personalomsättningen ligger på samma nivå 2019 jämfört med tidigare år. Däremot ligger personalomsättningen relativt högt och ökar totalt sett i kommunen. En del av kommunens kompetensförsörjningsarbete under de kommande åren består av att verka för att behålla befintliga medarbetare. Kommunkontoret har under senare delen av 2019 återinfört en digital avgångsenkät för att utröna orsaker till varför medarbetare slutar. För 2019 kan dock inte något tillförlitligt resultat redovisas på grund av för få svar.

Inga utvalda yrkesgrupper redovisas i analysen, då det inte finns grupper som avviker nämnvärt i sin personalomsättning.

Heltid som norm

Andel heltidsanställda förvaltning

dec 2019	dec 2018	dec 2017
93%	88%	88%

Andel heltidsanställda utvalda yrkesgrupper

Yrkesgrupper	2019	2018	2017

Alla tjänster på kommunkontoret utlyses som heltidstjänster. De deltider som finns inom förvaltningen är baserad på frivillig deltid, till exempel i form av föräldraledighet eller tjänstledighet.

Hälsa och arbetsmiljö

Frisknärvaro

Frisknärvaro (andel medarbetare som inte har någon sjukskrivningsperiod det senaste året)

Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
	40,9%	35,8%

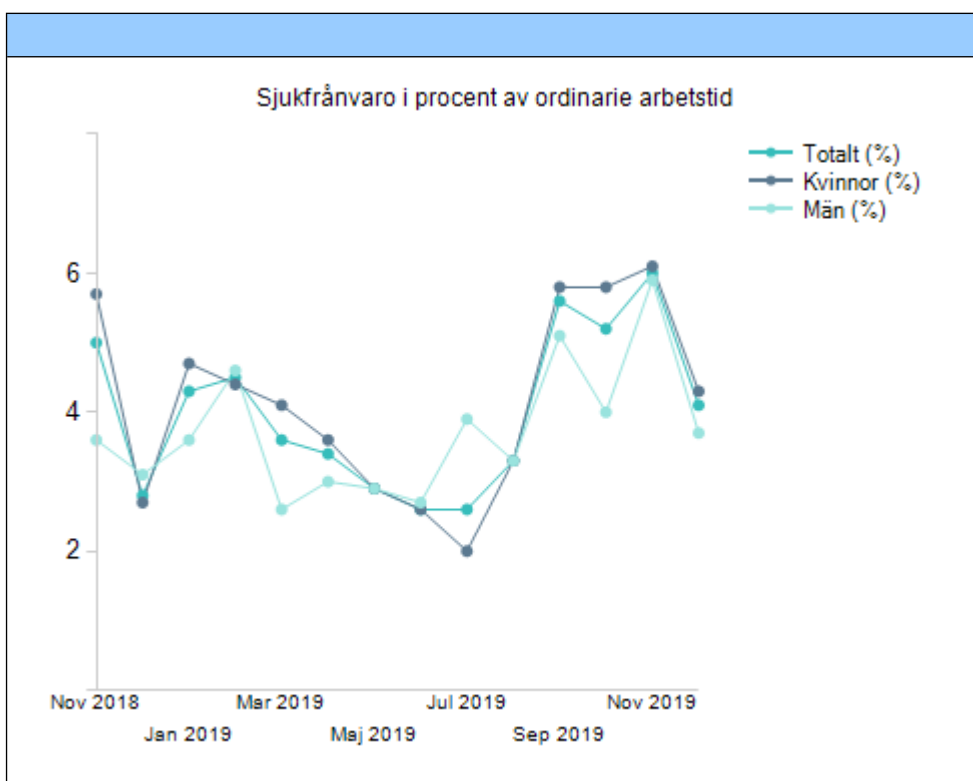
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid

Nyckeltal	2019	2018	2017
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid - kvinnor	4,1	4,9	5,4
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid - män	3,8	2,3	2,2
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid - total	4	4	4,3

Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer

Nyckeltal	2019	2018	2017
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i procent av total sjukfrånvaro - kvinnor	39,6	33,8	47,9
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i procent av total sjukfrånvaro - män	55,5	18,7	33,2
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i procent av total sjukfrånvaro - total	44,5	30,7	45,5

Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid, utveckling

Sjukfrånvaro åldersuppdelad

Nyckeltal	2019			2018		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid <= 29 år	2019 2,6%	2019 4,6%	2019 3,5%	2018 4,9%	2018 3,7%	2018 4,4%
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid 30-49 år	2019 4,2%	2019 3,5%	2019 4%	2018 4,1%	2018 2,3%	2018 3,5%
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid >= 50 år	2019 4,2%	2019 4%	2019 4,2%	2018 6%	2018 2,1%	2018 4,7%

Analys av sjukfrånvarons förändringar

Den totala sjukfrånvaron på kommunkontoret ligger på samma nivå som förra året, dvs 4 %. Sjukfrånvaron för kvinnor har sjunkit jämfört med tidigare medan den har ökat för män. Långtidsfrånvaron har ökat relativt mycket under 2019 där förvaltningen landar på 43,1 % jämfört med 30,7 % 2018. Å andra sidan är den på en lägre nivå än 2017. Den mest markanta skillnaden kan ses för männen där långtidsfrånvaron ökat från 18,7 % 2018 till 55,5 % under 2019. Förvaltningen är relativt liten och enstaka medarbetares långtidssjukfrånvaro ger stort utslag i statistiken. Totalt sett är dock sjukfrånvaron låg på förvaltningen i jämförelse med övriga förvaltningar. Insatser görs inom de enheter som har högre frånvaro. Förvaltningen använder den egna medarbetarenkäten, Pulsen, för att mäta bl a medarbetarnas upplevda arbetsbelastning och verktyget hjälper cheferna att tidigt fånga upp faktorer i den organisatoriska och sociala arbetsmiljön i tid. Enkäten görs var tredje månad.

Arbets-skador och tillbud

Orsak	Antal 2019	Antal 2018	Antal 2017
Tillbud	35	46	20
Skada utan frånvaro	12	14	9
Skada med frånvaro	0	0	0

Under året har färre tillbud och arbets-skador rapporteras än under 2018. Inga händelser har medfört frånvaro för någon medarbetare. Under 2020 kommer förvaltningen att arbeta vidare med att informera om systemet Lisa, som används för att rapportera tillbud och arbets-skador, och även säkerställa att alla medarbetare vet hur en anmälan går till. Även den egna Pulsen-enkäten kan ge chefer signaler om till exempel hög arbetsbelastning.

Antal anställda per chef

Ingen chef på kommunkontoret har fler än 30 medarbetare.

Miljö

I följande avsnitt redovisas nämndens miljöarbete inom ramen för Lunds kommuns program för ekologisk hållbarhet (LundaEko II) och förvaltningens miljöledningssystem.

Nämndens miljömål och resultat

I tabellen nedan redovisas bedömningar av de delmål i Lunds kommuns program för hållbar utveckling (LundaEko II) som nämnden är ansvarig för.

Mål	Delmål
1. Att motivera alla som bor och verkar i Lunds kommun att agera för en hållbar utveckling.	1.1 Lunds kommun ska, utifrån samtliga prioriterade områden i LundaEko II, bidra med kunskap, information, goda exempel och verktyg för att göra det enkelt att välja hållbara alternativ. Bedömning Kommer att klara målet
	1.2 Lunds kommun ska, utifrån samtliga prioriterade områden i LundaEko II, öka kunskapen samt utveckla samarbetet och dialogen kring hållbar utveckling inom organisationen samt med företag, universitet, organisationer och medborgare. Bedömning Kommer att klara målet
2. Alla som bor och verkar i Lunds kommun ska bidra till en mer hållbar konsumtion.	2.1 Lunds kommun ska verka för cirkulära flöden i slutna resurssnåla och giffria kretslopp. Bedömning Kommer att klara målet
	2.2 Vid alla Lunds kommuns upphandlingar av varor, produkter och tjänster ska det finnas hållbarhetskrav lägst enligt upphandlingsmyndighetens baskriterier eller motsvarande. Andelen upphandlingar där krav ställs, utöver basnivån, ska kontinuerligt öka. Bedömning Riskerar att ej klara målet
	2.3 Varor, produkter och tjänster som upphandlas och köps av kommunen ska innehålla, eller ge upphov till, så lite som möjligt av miljö- och hälsofarliga ämnen, exempelvis mikroplaster.

Mål	Delmål
	Bedömning Osäkert
	2.4 Vid alla Lunds kommuns upphandlingar där det föreligger risk för brott mot grundläggande arbetsvillkor och mänskliga rättigheter i leverantörskedjan ska sociala och etiska krav ställas och följas upp. Bedömning Osäkert
	2.5 År 2020 ska 100 procent av inköpskostnaden för livsmedel gälla ekologisk mat. Målet borttaget efter beslut av kommunfullmäktige.
	2.6 Lunds kommun ska kontinuerligt öka andelen upphandlade och inköpta produkter som är etiskt/rättvisemärkta. Bedömning Kommer att klara målet
	2.7 År 2020 har den totala mängden avfall minskat genom årlig minskning med 2 procent sedan 2013. Bedömning Osäkert
	2.8 Andelen utsorterat avfall ur restavfallet ska öka till 65 procent 2020. Bedömning Osäkert
3. Värna Lundabornas hälsa och miljön genom att minimera exponeringen för miljö- och hälsofarliga ämnen.	3.1 Utsläpp såsom emissioner och urlakning av miljö- och hälsofarliga ämnen, inklusive mikroplaster, från byggnader och anläggningar i Lunds kommun ska minska. Bedömning Osäkert
	3.2 Det ska inte förekomma miljö- och hälsofarliga ämnen i Lunds kommuns verksamheter som rör barn och unga. Bedömning Riskerar att ej klara målet
	3.3 Öka andelen ekologiskt odlad jordbruksmark i Lunds kommun. Bedömning Riskerar att ej klara målet
	3.4 Avloppsslam från reningsverk ska inte spridas på kommunens egna åkermarker och kommunen ska verka för att avloppsrenings slam inte sprids på åkermark i kommunen. Bedömning Osäkert
4. Utsläppen av växthusgaser i Lunds kommun ska minska med minst 50 procent till 2020 jämfört med 1990 och vara nära noll 2050.	4.1 Utsläppen av växthusgaser i Lunds kommun ska minska med minst 80 procent till 2030 jämfört med 1990. Bedömning Osäkert
	4.2 Utsläppen av växthusgaser som uppstår vid produktion av varor och tjänster, som Lunds kommun köper, ska minska till 2020. Bedömning Osäkert
	4.3 Den kommunala organisationen ska vara fossilbränslefri senast 2020. Bedömning Kommer att klara målet
	4.4 Primärenergianvändningen per kvadratmeter i Lunds kommuns lokaler och bostäder ska minska med 45 procent till 2020 jämfört med 2013. Bedömning Kommer att klara målet
	4.5 Den lokala produktionen av el, värme och drivmedel från förnybara källor ska öka med 700 GWh till år 2020 jämfört med 2013. Bedömning Osäkert

Mål	Delmål
	<p>4.6 Till 2020 ska biogasproduktionen i kommunen öka. Bedömning Osäkert</p>
	<p>4.7 Lunds kommun ska senast 2017 ha avvecklat sina investeringar i företag som ägnar sig åt prospektering, exploatering, utvinning eller vidareförädling av fossila energikällor. Bedömning Kommer att klara målet</p>
5. Alla som bor och verkar i Lunds kommun ska bidra till ett samhälle som är väl anpassat till pågående och förväntade klimatförändringar, och där negativa konsekvenser för människor, samhälle och miljö kan undvikas.	<p>5.1 Lunds kommun ska ta fram en klimatanpassningsplan som hanterar förvaltningsövergripande klimatanpassningsfrågor senast 2018. Bedömning Riskerar att ej klara målet</p>
	<p>5.2 Klimatanpassning ska integreras i kommunens processer och planering i alla berörda verksamheter. Bedömning Osäkert</p>
6. Lunds kommun ska utveckla och underhålla hållbara stads- och tätortsmiljöer med människan i centrum.	<p>6.1 Lunds kommun ska testa spjutspetsprojekt, nya metoder och tvärdisciplinärt samarbete i syfte att skapa en hållbar stadsutveckling. Bedömning Kommer att klara målet</p>
	<p>6.2 Lunds kommun ska främja positiva ekonomiska, sociala och miljömässiga kopplingar mellan stadsområden, stadsnära områden och landsbygdsområden. Bedömning Osäkert</p>
	<p>6.3 Kommunen ska vara restriktiv mot annan markanvändning på brukningsvärd jordbruksmark än för jordbruksändamål. Den bästa åkermarken, klass 8-10, undantas så långt möjligt från exploatering. Lunds kommun ska i framtida bebyggelseplanering först och främst utgå från att växa genom förtätning av befintligt bebyggd mark eller befintliga hårdgjorda ytor. Bedömning Riskerar att ej klara målet</p>
	<p>6.4 Lunds kommun ska arbeta förebyggande för att minska antalet kommuninvånare som utsätts för hälsoskadligt buller vid boende, förskolor, skol- och rekreationsmiljöer Bedömning Osäkert</p>
	<p>6.5 Lunds kommun ska sträva efter att begränsa exponeringen för skadlig strålning så att människors hälsa och den biologiska mångfalden inte påverkas negativt. Bedömning Osäkert</p>
	<p>6.6 Den fysiska planeringen ska möjliggöra och uppmuntra en klimatsmart livsstil, vardag och vistelse för medborgare, besökare och verksamma i Lunds kommun. Bedömning Osäkert</p>
7. Skydda och utveckla kommunens natur och grönområden på ett sätt som främjar biologisk mångfald och ekosystemtjänster samt skapa en god tillgänglighet och förutsättningar för rekreation, friluftsliv och natur- och kulturupplevelser.	<p>7.2 Lunds kommun ska skydda, sköta och utveckla ekosystemtjänster i tätortsmiljö och på landsbygden. Bedömning Osäkert</p>
	<p>7.4 Lunds kommun ska skydda, bevara och utveckla grön infrastruktur och spridning av olika arter i syfte att stärka den biologiska mångfalden i stadsmiljö och på landsbygd. Lunds kommun ska motverka spridning av invasiva arter. Bedömning Osäkert</p>
8. Värna Lundabornas hälsa och miljön genom att minimera skadliga utsläpp till luft och vatten samt säkra en långsiktigt hållbar och trygg dricksvattenförsörjning.	<p>8.1 Ytvattenförekomster i Lunds kommun ska ha ekologisk status/potential och god kemisk status enligt beslutade miljökvalitetsnormer och tidpunkter. Bedömning Riskerar att ej klara målet</p>
	<p>8.2 Grundvatten i Lunds kommun ska ha god kemisk och kvantitativ status enligt beslutade miljökvalitetsnormer och tidpunkter.</p>

Mål	Delmål
	<p>Bedömning</p> <p> Riskerar att ej klara målet</p>
	<p>8.3 Senast år 2020 ska Lunds kommuns yt- och grundvattenförekomster, med betydelse för nuvarande och framtida dricksvattenförsörjning, ha ett långsiktigt skydd och översyn av befintliga skyddsområden ska göras.</p> <p>Bedömning</p> <p> Osäkert</p>

Analys av miljömål och resultat

LundaEko II och miljöledning inom kommunkontoret

Lunds kommuns program för ekologisk hållbar utveckling (LundaEko II) gäller 2014-2020. Vad avser kommunövergripande delmål i LundaEko II där fler förvaltningar är delansvariga är det svårt att göra en bedömning av måluppfyllnad utifrån enbart kommunkontorets insatser. Den sammanvägda bedömningen av miljöarbetet i hela kommunen görs i kommunens årsredovisning och miljöredovisning. Nedan redovisas en sammanfattande analys för de delmål som kommunstyrelsen är ansvarig/delansvarig för, utifrån LundaEkos åtta prioriterade områden.

Revidering av LundaEko har inletts

Under LundaEkos programtid har en rad olika utvärderingar, uppföljningar och bedömningar genomförts. Kommunkontoret har under 2019 analyserat och sammanställt dessa utvärderingar vilket resulterade i att ett direktiv om revidering beslutades av kommunstyrelsen i april 2019. Direktivet anger att revideringen ska omfatta en översyn av prioriterade områden, mål, delmål och indikatorer. Revideringen ska utgå från de nationella miljö kvalitetsmålen, Agenda 2030, Lunds vision och kommunens ledningsprocess. LundaEko ska innehålla den övergripande målsättningen för kommunens klimat- och miljöarbete. Prioriteringar, vägval och aktiviteter kopplas till den årliga EVP-processen. Nytt program för ekologisk hållbar utveckling förväntas vara klart för beslut i slutet av 2020.

Resultat LundaEkos prioriterade områden

1. Engagera flera

Delmålen inom det prioriterade området syftar till att bidra med kunskap och information, samt utveckla samarbete och dialog kring hållbar utveckling, både internt och externt.

Under året har kommunkontoret genomfört aktiviteter som bedöms bidra till måluppfyllnad. Bland annat arrangerades Hållbarhetsveckan i april tillsammans med Lunds universitet. Kommunen arrangerade också Climathon, som är en global 24-timmars klimatförändrings-hackathon som sker samtidigt i över 100 städer runt om i världen. Årets tema handlade om att minska plastens klimatpåverkan.

Kommunkontoret arbetar med kontinuerlig hållbarhetskommunikation, gentemot de som bor och verkar i Lunds kommun. Exempelvis används Facebooksidan Hållbara Lund och Instagram-kontot Hållbara Lund. Internt på kommunen sker en stor andel av kommunikationen inom ramen för kommunens etablerade arbete med miljöledningssystemet. Arbetet samordnas och leds av kommunkontoret.

Kommunkontoret erbjuder energi- och klimatrådgivning till kommunens medborgare. Under 2019 har det gjorts en fortsatt kommunikationssatsning på att göra energi- och

klimatrådgivningen mer känd och erkänd bland allmänheten. Under året beslutades att Lunds kommun ska samordna energi- och klimatrådgivningen för Staffanstorp, Svedala och Lomma.

Under 2019 beviljades medel för det Vinnova-finansierade projektet Klimatneutrala Lund med samarbetspartners från näringsliv, universitet och ideell sektor. Genom projektet Coacher för energi och klimat har små företag nåtts av LundaEkos budskap och mål samt även coachats till relevanta åtgärder.

Inom MalmöLundregionens plattform för ökad mellankommunal samverkan beslutades under 2019 fem prioriterade områden, varav miljö- och klimatfrågor är ett av dessa. Kommunkontoret har rollen som sammankallande för arbetet kring dessa frågor. Under 2019 har förslag på vilka områden som ska fokuseras tagits fram: Klimatanpassning, biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

2. Hållbar konsumtion

Hållbarhetskrav ställs vid de upphandlingar där upphandlingsmyndigheten har ställt upp kriterier som finns att tillgå, vilket inte är fallet när det gäller alla varugrupper. Uppföljningen är begränsad kring om produkterna lever upp till de krav som ställts. Det krävs mer kunskap, prioritering av upphandling som en strategisk fråga och ökade resurser för att målen ska uppnås.

Mål 2.5 i LundaEko om att 100 procent av inköpskostnaden för livsmedel ska gälla ekologisk mat är borttaget efter beslut av kommunfullmäktige. Andelen ekologiska livsmedel på kommunkontoret är något lägre än föregående år, från 65 procent år 2017, 58 procent 2018 till 34 procent 2019. En förklaring till nedgången mellan 2018 och 2019 är kommunkontorets samlokalisering till Bruksgatan, där samtliga inköp görs via Kristallens restaurang. Det innebär att Bruksgatans inköp inte längre finns med i kommunkontorets totala statistik. Under 2019 hade kommunkontoret 100 procent rättvisemärkta inköp av de produktgrupper som redovisas för verksamheten (kaffe, te och bananer). Lund är även en Fairtrade City, som samordnas av kommunkontoret.

När det gäller etiska och sociala krav i upphandlingar ställs dessa när kriterier finns att tillgå från upphandlingsmyndigheten.

Avfallsmålen i kommunen är fortsatt svåra att nå. Arbetet med en ny avfallsplan i sydvästra Skåne har fortgått under 2019. Kommunkontoret har deltagit i processen. Kommunkontorets största avfall är IT-produkter som, när produkterna har tillräckligt bra skick, säljs vidare för återbruk till företaget Atea. Under 2019 såldes cirka 2 300 datorer och 700 surfplattor till Atea. Genom försäljning fick kommunen tillbaka närmare 600 000 kronor, som annars hade gått förlorade.

3. Minskad kemikaliebelastning

Kommunkontoret samordnar ett projekt om biokol, Rest till bäst, där restprodukter som park- och trädgårdsavfall omvandlas till biokol. Biokol har flera goda användningsområden, som exempelvis jordförbättring och odlingssubstrat, att det bidrar till att flera olika miljögifter tas bort ur kretsloppet, och fungerar dessutom som en kolsänka då kolet långtidslagras i marken.

En kemikalieplan - LundaKem - antogs under 2018 och ska bidra till att målen i LundaEko uppnås. LundaKem har fokus på barn och ungdomar och under år 2019 fortsatte det kommunövergripande arbetet för att minska emissioner och läckage av mikroplaster och miljö- och hälsofarliga ämnen från fotbollsplaner och lekplatser.

Kommunkontoret har ansvar för flera åtgärder och aktiviteter i LundaKem och under kommande år behöver frågan prioriteras ytterligare.

När det gäller delmålen om spridning av avloppsslam på åkermark och ekologisk odling på jordbruksmark i kommunen gjorde kommunkontoret en nuläges- och omvärldsanalys under 2018. Utredningen visade att inget slam då spreds på Lunds kommuns egenägda åkermarker vilket förväntas ha varit fallet även under 2019. Dock är det än så länge oklart om slam sprids på övrig mark.

Regeringens mål är att 30 procent av jordbruksmarken ska vara ekologisk år 2030, Lund ligger på cirka 15 procent. Jordbruksfrågan är komplex och det finns en rad olika målkonflikter. Miljöproblemen som uppstår på grund av jordbruken i kommunen är stora och om kommunen ska nå målen i LundaEko II behövs ökade insatser tillsammans med andra aktörer.

4. Minsta möjliga klimatpåverkan

Kommunkontoret arbetade i samverkan med berörda förvaltningar och bolag fram ett förslag till ny Energiplan under 2019. Planen innehåller åtgärder som kommer att ha stor betydelse för kommunens förmåga att nå målet att minska utsläppen av växthusgaser med 80 procent till 2030. Kommunen har bristande rådighet över utsläppen från transportsektorn och jordbrukssektorn, därför är bedömningen att ytterligare åtgärder kommer att behövas för att nå målen. Jordbrukets utsläpp förväntas inte minska med 80 procent till 2030. Detta behöver kompenseras till exempel genom att utsläppen från el och uppvärmning går mot noll, vilket är fullt möjligt med planerade åtgärder.

I mars 2019 levererade Lunds kommuns klimatpolitiska råd sin första rapport om kommunens klimatarbete. Kommunkontoret har ett ansvar att samordna rådet, som består av ledamöter från Lunds universitet och Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Rådets bedömning under 2019 är att arbetet för att nå målet om 50 procent minskning av utsläppen till 2020 löper enligt plan, och att framsteg gjorts inom de områden där kommunen har direkt rådighet. Rådet flaggar dock för att kommunen med nuvarande insatser inte kommer att nå etappmålet, 80 procents minskning till 2030. Rekommendationen är bland annat att kommunen behöver intensifiera sin samverkan med andra samhällsaktörer.

Under året beviljades kommunen pengar från Viable Cities för projektet Smart och klimatneutralt Lund 2030 vilket leds av kommunkontoret. Inom projektet ska en färdplan tas fram för hur Lund kan bli klimatneutralt till 2030.

Under 2019 har medborgarförslag om att införa en koldioxidbudget respektive att utlysa klimatnödläge behandlats av kommunkontoret. Som ett resultat av detta har kommunkontoret tagit fram en koldioxidbudget som ska användas som ett stöd för att följa upp klimatmålet i LundaEko, och som ett underlag till revideringen av LundaEko. I december beslutade kommunstyrelsen att erkänna att ett globalt klimatnödläge råder.

För att nå delmålet om att utsläppen som uppstår vid produktion av varor och tjänster ska minska, har fokus på kommunkontoret under året varit att hitta metoder för att följa upp klimatpåverkan från den kommunala konsumtionen. I nuläget finns tillförlitlig data för enskilda produktgrupper, såsom livsmedel, el, uppvärmning och transporter. Men för de flesta områden saknas detaljerad kunskap om både vilka varor och tjänster kommunen köper och vilken klimatpåverkan de har. För de områden där statistiken är tillförlitlig har utsläppen tydligt minskat, även om de ligger ganska konstant för

livsmedel.

Lund och nio andra skånska kommuner har samarbetat för att nå fossilbränslefrihet i ett projekt som letts av Länsstyrelsen Skåne och Kommunförbundet Skåne. Lunds kommun nu är 97 procent fossilbränslefria. Samarbetet fortsätter i det nya projektet, Fossilbränslefria kommuner 2.0, med beviljade medel från Tillväxtverket.

2019 inkom 12 projektansökningarna till Lunds interna klimatfond, vilket samordnas av kommunkontoret. Av dessa beviljades 11 projekt till en total summa av cirka 460 000 kronor. Projekten handlade bland annat om cykelfrämjande, cirkulär ekonomi och klimatsmart mat.

5. Klimatanpassning

Under det prioriterade området klimatanpassning finns två delmål. Det första innebär att en förvaltningsövergripande klimatanpassningsplan skulle tas fram av kommunkontoret senast år 2018. Det andra innebär att klimatanpassning ska integreras i kommunens processer och planering i alla berörda verksamheter. Arbetet med att ta fram en förvaltningsövergripande klimatanpassningsplan är inte klart, men visst arbete har utförts under 2019.

Klimatpolitiska rådet har granskat klimatanpassningsarbetet under 2019 och kommunen rekommenderas fyra punkter till förbättring. Bland annat föreslår rådet informationsinsatser, tydliggörande av aktörers roller och ansvar, utveckling av mätbara indikatorer samt diskussion om målkonflikter. Utifrån rekommendationerna har kommunkontoret vidtagit ett antal åtgärder, bland annat integrerat arbete med klimatanpassning i revideringen av LundaEko samt i den nya energiplanen.

6. Hållbar stadsutveckling

Kommunkontoret driver flera spjutspetsprojekt för att nå en hållbar stadsutveckling i samverkan med andra aktörer. Något som kan nämnas är att Brunnskögsprojektet arbetar i dialog med byggherrar enligt ett Hållbarhets-PM för att nå höga miljöambitioner för området. Dessutom, i framtagande av Västerbroprogrammet har CityLab Action använts som modell för hållbar utveckling av stadsdelen.

Delmålet som rör att kommunen ska vara restriktiv mot exploatering av brukningsvärd jordbruksmark bedöms som svårt att uppnå. Under 2019 exploaterades totalt 9 hektar högvärdig jordbruksmark.

7. Biologisk mångfald och ekosystemtjänster

Kommunkontoret bidrar till måluppfyllnad inom biologisk mångfald och ekosystemtjänster genom samverkan i olika projekt. Ett exempel är pilotprojektet i den nya stadsdelen Västerbro, där kartläggning och analys har genomförts avseende utveckling av ekosystemtjänster i området. Än så länge råder viss osäkerhet kring kommunens rådighet och därav bedöms delmålet som osäkert.

Inom området deltar kommunstyrelsen därutöver i arbetet med att ta fram ett nytt grönprom som kommer att vara klart 2020.

Vidare kommer MalmöLundregionen inom miljö- och klimatgruppen att arbeta gemensamt med frågor som rör biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

8. Friskt vatten och frisk luft

När det gäller delmålen som rör vattenkvalitet kan det konstateras att samtliga sjöar och

vattendrag i Lunds kommun har dålig eller ofredställande kemisk och ekologisk status. Det medför att det är osannolikt att dessa delmål kan uppnås till år 2020. När det gäller grundvatten bevakas dess status genom VISS (Vatteninformationssystem Sverige), som utgår från att statusen är god tills motsatsen är bevisad. Samtidigt har få mätningar genomförts.

Vattenfrågorna inom ramen för "Lunds vatten" behöver ytterligare prioriteras inom kommunen, för att uppnå EUs vattendirektiv. Kommunen har inte egen rådighet över de utsläpp som sker inom kommunens geografiska område och samarbetet med andra aktörer behöver utökas. Lunds kommuns medlemskap i vattenråden för Sege å, Höje å och Kävlingeån är viktiga forum för samverkan. Vattenråden driver egna vattenvårdsprojekt syftar till att minska miljöproblem i sjöar och vattendrag, framförallt övergödningen, öka den biologiska mångfalden samt möjligheterna till rekreation i jordbrukslandskapet.

Kommunkontoret är delansvarig för delmålet som rör kommunens luftkvalitet. Det är svårt att bedöma kommunkontorets rådighet och påverkansmöjlighet på detta delmål. Arbete som utförs för att bidra till att uppnå målet är bland annat genom handlingsplanen för en fossilbränslefri kommun.